

اسرار ماه های قمری

و شرحی بر روزهای فراموش شده

(نواد المنابر)

جلد اول

مؤلف

سید محمد مهدی رضویان

اسرار ماه های قمری

مؤلف:	رضویان، سید محمد مهدی، -
موضوع:	اسرار ماه های قمری و شرحی بر روزهای قمری شده (نوادیر المتکبر) جلد اول
موضوع:	سید محمد مهدی رضویان
موضوع:	قم: آل فاضل، ۱۳۹۴
موضوع:	۴۳۹ ص.
موضوع:	ISBN : ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۱۱-۱۳-۱
موضوع:	فیبا
موضوع:	کتابنامه: همچنین به صورت زیرنویس
موضوع:	اسلام - تاریخ - سالشمار
موضوع:	شیعه - تاریخ - سالشمار
موضوع:	گاهشمار اسلامی
موضوع:	ماه های قمری
موضوع:	DS ۳۵ / ۶۳ / ۶ / ۵۱ الف ۵۱، ۱۳۹۴
موضوع:	۹۰۹ / ۰۹۷۶۷۱
موضوع:	۳۸۱۵۲۵

اسرار ماه های قمری ۱۱

شرحی بر روزهای قمری شده (نوادیر المتکبر)
مؤلف: سید محمد مهدی رضویان «قمی»
انتشارات: آل فاضل
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
چاپخانه: جعفری
نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۱۱-۱۳-۱
قیمت دوره: ۴۰۰۰ تومان

نشانی: قم، بلوار سمیه، خیابان عباس آباد (شهیدین)، پلاک ۱۱۲
 ۰۹۱۳۲۵۳۴۹۶۷ ۰۹۱۳۲۵۱۴۳۲۹ ۰۲۵-۳۷۸۳۲۱۴۳ ۰۲۵-۳۷۷۴۰۰۶۶

مرکز توزیع بین المللی کتب و آثار اسلامی رسالت غدیر

www.tobaymohebat.ir

info@tobaymohebat.ir

www.islamicbookshop.net

سامانه پیامک: ۲۵۱ ۱۰ ۱۳۳۳۰ ۵۰۰۰

فہرست اجمالی

جلد اول

۷	پیشگفتار
۱۱	مقدمہ مؤلف
۱۹	محرم الحرام
۶۷	صفر الخیر
۱۳۹	ربیع الاول
۱۷۱	ربیع الثانی
۲۰۱	جمادی الاول
۲۳۷	جمادی الثانی
۲۸۷	رجب المرجب
۳۹۵	شعبان المعظم

جلد دوم

۴۴۳	رمضان المبارک
۵۱۹	شوال المکرم

٥٧٣ ذو القعدة الحرام

٦٠١ ذو الحجة الحرام

٦٧٩ تتمه

٨٧٣ مصادر

پیشگفتار

بسم الله الرحمن الرحيم

سپاس بی کران به حمد بی حد و پایان خداوندی را سزااست که
آدمیان و عالمیان را از سم عدم و نیستی به دیار وجود و هستی رسانید و
به نعمت کمال، هدایت فرمود:

﴿الَّذِي أُعْطِيَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقًا ثُمَّ هَدَى﴾^{۱-۲}

و انسان را به بیان و قلم تعلیم فرمود، از گرداب ظلمت جهالت و
نادانی به ساحل سعادت علم و مراتب روحانی نجات بخشید.

﴿الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ * عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ﴾^{۳-۴}

و درود بی شمار بر قافله سالار کاروان مردان هدایت و سرور

۱- سوره طه / آیه ۵۰.

۲- ترجمه: پروردگار ما کسی است که خلقت هر چیزی را به آن داد و سپس آن را هدایت کرد.

۳- سوره علق / آیه ۴-۵.

۴- ترجمه: همانی که خواندن و نوشتن را به وسیله قلم به آدمی آموخت* و به انسان آنچه را نمی دانست یاد داد.

رسولان پاک سرشت، بزرگترین پیک رستگاری و سعادت حضرت ختمی مرتبت ﷺ و برادر با جان برابر او سید اوصیا و علی عالی اعلا امیر مومنان و سید و سالار متقیان، حضرت شاه ولایت علی مرتضی صلوات الله علیه و نسل پاکشان، هادیان بشر و سفینه های سعادت و هدایت، پیشوایان معصوم علیهم السلام به ویژه حضرت علیا حضرت بقیه الله فی الارضین و حجة الله علی الخلق اجمعین، خورشید پشت ابر غیبت و هجران مولانا و بدنا صاحب العصر و الزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف.

بر برادران ایمان در خروهران دینی روشن و هویدا است که تاریخ شیعه حقه اثنا عشری با عهده و آرمان آنان پیوندی ناگسستنی دارد، گذشته دین مبین و سابقه اسلام مبین خط و سیر هدایت پیر و جوان و وسیله یافتن راه امن و امان است.

از این رو در طول روزگاران و گذشته سالیان، علمای ربانی و سالکان طریق شریعت نورانی دامن همت به کمر می زدند و رخس قلم در میان کتب به جولان در می آوردند و به نقل «وقایع الایام»^۱ و نگاشتن «تقویم شیعه»^۲ پرداختند و برای مبلغین رسالات الله «منهاج الیاب»^۳ را روشن کردند و پیوسته به «لسان الصدق»^۴ و طریق حق از بیان وقایع و

۱- از مرحوم محدث شیخ عباس قمی.

۲- از عبد الحسین بندانی نیشابوری.

۳- از حاج شیخ علی قرنی گلیپایگانی.

۴- از علامه شیخ احمد خوانساری.

حقایق پرده برداشتند و برای طالبین گنج سعادت «خزينة الجواهر»^۱ به میراث نهادند و راه بهره‌مندی از «ثمرات حیاة»^۲ را برای او روشن نمودند. خداوند از سوی اهل ایمان، آنان را بهترین پاداش عنایت فرماید.

و اینکه به لطف حضرت اقدس پروردگار و عنایات ویژه حضرت یار در محراب رساله اطیاب و گل زیبای نرگس، ما نیز پا به پا و دست لرزان به این وادی بیکر آن قدم نهادیم و بسان موری به دربار حضرت سلیمان هستی را از مقامی ملخی تقدیم می‌داریم که هدیه به مقدار ماست نه آن شاهنشاه و حرد.

أهدت سليمان يوم العرضِ نداءً
رجل الجراد التي قد كان في فيها...
ترنمت بفصح القول واعتذرت
إن الهدايا على مقدار مهديا...

آری به تلاش ناچیز خویش برآینیم تا پرده‌ای از «اسرار ماه‌های قمری» برداشته به شرح روزهای از یاد رفته و یادآور حقایق بر باد رفته بپردازیم و به رهپویان حقیقت و سعادت و مبلغان رسالت الله گوهری از «نوادر المنابر» تقدیم بداریم.

باشد که به خاطر عاطر و پیشگاه عز و جلال حضرت امیر سخن امام بیان، پیشوای متقیان علیه صلوات الله مقبول افتد و اسباب رضایت فرزند دل‌بند و آخرین یادگار غائب از نظرش را فراهم سازد. و به دیده‌ی حق

۱- از حاج آقا شیخ علی اکبر نهاوندی.

۲- از سید محمود امامی اصفهانی.

بین و خطا پوشش عیوب و نواقص آن را بر طرف سازد. که ما و آثار ما
سراسر نقص و عیب است و آن شاه با عز و جاه همه کمال است
و طهارت.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

قم مقدس آشیانه آل محمد علیهم السلام

در پناه شفیع محشر حضرت فاطمه بنت موسی بن جعفر علیهم السلام

شب میلاد شه زاده علی اکبر علیه السلام

شعبان المعظم ۱۴۳۶.

www.ketab.ir

مقدمه مؤلف

«بسم الله الرحمن الرحيم»

الحمد لله الذى جعل الحمد مفتاحاً لذكره وخلق الاشياء ناطقة بحمده ثم الصلاة والسلام على اصر السدر المطلع الشمس الابد، المحمود الاحمد، المصطفى الامجد، ابوالقاسم محمد ﷺ وعلى ابن عمه ووصيه واخيه امير المؤمنين، يعسوب الدين، اسدالله الثالث، غالب كل غالب، يدالله، عين الله، نور الله، لسان الله، اذن الله، علم الله، وجه الله، سيف الله، جنب الله، فاروق اعظم، صديق اكبر، على ابن ابى طالب ﷺ وعلى ائمة المعصومين المكرمين المنتجبين ﷺ لاسيما بقية الله فى الارضين (عجل الله تعالى فرجه الشريف)؛ ولعنة الله على اعدائهم اجمعين من الآن الى قيام يوم الدين.

با عنايت پروردگار و اهل بيت عصمت و طهارت ﷺ و همچنین امام زمان ارواحنا له الفدا تمام توان خود را براى جلب رضايت انوار مقدسشان به كار گرفتيم و اين تحفه را به احاديث نورانيشان مزين كرديم تا شيعيانشان با خواندن و شنيدن اين احاديث قلوبشان سرشار از محبت اهل بيت ﷺ و بغض نسبت به دشمنانشان عليهم اللعنة گردد.

با توجه به اینکه کتاب‌های مشابه در جامعه بصورت تک بعدی وجود دارد و به دلایل مختلف از مناسبت‌هایی چون محرم، صفر، رمضان و فاطمیه بحث کرده‌اند، لذا بر آن شدیم که مجموعه‌ای از مناسبت‌های غیر معروف را که در ایام سال با آنها رو به رو هستیم و غالباً مورد فراموش واقع شده است را شرح کنیم و به بحث در مورد آنها بپردازیم تا اهل منبر و دیگران نیز از آن بهره‌مند شوند.

کتاب بشر روی شما که مسمی به «نوادر المنابر» است، بر اساس رویدادهای ماه محرم تنظیم شده است و سعی شده است برای اهل علم، وعاظ و همچنین عوام مردم مفید فائده باشد.

در این مقام بجاست که در مورد صحت و قابل استناد بودن احادیث اهل بیت علیهم‌السلام مطالبی چند را یاد کنیم.

باید دانست که عمل به روایات فقط منوط به صحیح، حسن و... بودن آنها از نظر رجالی و سندی نیست، بلکه جای رجوع به این مطالب وقتی است که پای حکمی شرعی (واجبات و حریمات) در میان باشد، به این معنا که مجتهد برای بیان احکام شرعی که آنها را از روایات بر داشت کرده است باید از روایاتی استفاده کند که از نظر سندی برایش حجت باشند، البته لازم به ذکر است که فقط سند باعث حجیت یک روایت نمی‌شود، بلکه گاهی شهرت آن حدیث در بین فقها از این جهت که همه فقهای متقدم و متاخر به آن روایت عمل کرده‌اند نیز دخیل می‌باشد و شاید علل دیگر نیز باعث حجیت یک حدیث بشود.

حال اگر شخصی بخواهد از احادیث اهل بیت علیهم‌السلام در زمینه‌های

دیگر بجز واجبات و محرمات بهر مند شود؛ هیچگاه نیازی به بررسی فقیهانه ندارد، بلکه می‌تواند از قواعد کلی موجود در احادیث اهل بیت علیهم‌السلام استفاده کند که از جمله آن قواعد، قاعده «تسامح در ادله سنن» و «من بلغ» می‌باشد.

بعاست که حدیثی نورانی از امام صادق علیه‌السلام را متذکر شویم که حضرت فرمودند:

«من باهه شی من الثواب علی شی من خیر، فعمله کان له اجر ذلک و ان کان رسول الله صلی الله علیه و آله لم یقله.»^۱

یعنی اگر به کسی حجت برسد که فلان کار، فلان ثواب را دارد و آن شخص آن کار را به جهت ثواب ذکر شده انجام دهد، حتی اگر رسول خدا صلی الله علیه و آله هم نفرموده باشند (به خاطر نیتش) به او آن ثواب را می‌دهند.

گفتیم که حجیت احادیث اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام را می‌توان از راهی به جز سند هم تشخیص داد، در این مقام می‌خواهیم به چند مورد از آن موارد اشاره کنیم:

- ۱- اگر محتوا و مفهوم حدیثی مطابق با محتوا و مفهوم حدیثی مشهور، متواتر و صحیح السند که قابل حجیت است باشد، آن حدیث نیز حجت است، حتی اگر آن حدیث اول ضعیف السند باشد.
- ۲- اگر حدیثی که از نظر محتوا و متن ضعیف السند است، مطابق

باشد با یکی از آیات قرآن و کلیاتی از قرآن، آن حدیث حجت است.

۳- اخبار و احادیثی که در بر دارنده اخباری غیبی هستند و آن اخبار به وقوع پیوسته‌اند، دیگر نیازی به سند ندارند و این واقع شدن خود دلیلی بر حجیت آن‌ها است.

۴- موافق بودن متن و محتوای حدیث با حکم عقل و یا تجربه، به تنهایی رای یک حدیث حجت است، مثلاً این که خواندن آیه آخر سوره کهف بامش می‌سپارد که انسان هر ساعتی می‌خواهد بیدار شود، تجربه این مورد خود دلالت بر مدعاست.^۱

۵- کمال فصاحت و بلاغت موجود در یک حدیث خود بهترین دلیل بر حجیت آن است، که ممکن مریضی در مورد فرازهای نهج البلاغه مطرح است که آیا می‌شود از عبد معصوم صادر شده باشد؟

جواب این بحث در بلاغت و فصاحت عمیق آن فرازها پنهان است که هیچ کس جز معصوم قدرت بیان این گونه مطالب را ندارد.

لازم به ذکر است، حدیث معتبر حدیثی است که مخالف با اصول دین، اصول اعتقادات و قرآن نباشد، که در صورت مخالفت باید آن را بنا بر قول ائمه اطهار (علیهم‌السلام) کنار گذاشت.

«عن ابی عبد الله (علیه‌السلام) قال: ما لم یوافق من الحدیث القرآن فهو زخرف (ای باطل)».^۲

۱- به نقل از وحید بهبهانی در الفوائد الحائریه/فائده ۲۲.

۲- وسائل الشیعة/ج ۱۸/الباب ۹ من أبواب صفات القاضي.

بحث ما در جایست که احادیث هیچ گونه منافات و تضادی با اصول شرعی و اعتقادی نداشته باشند.

شناخت این تضادها و تناقضات موجود در بین اصول اعتقادات، آیات و محکومات قرآن با احادیث، بر عهده اهل فن می باشد و هر کسی حق دخالت ندارد.

باید توجه داشت که تمام انسان ها از نظر درک و فهم با هم یکسان نیستند و هیچ گاه چهره راکه یک انسان باهوش می فهمد یک انسان کم هوش نمی تواند بفهمد؛ احادیث اهل بیت علیهم السلام از این مسئله مستثنی نیستند، یعنی برای عده ای قایل درک و برای عده ای غیر قابل درک می باشند؛ حال که اینگونه است، وظیفه من و شما در مقابل احادیثی که درک نمی کنیم چیست؟ آیا باید بگوییم این حدیث جعلی است؟ و یا باید بگوییم از معصوم نقل نشده است؟!

در این جاست که امام باقر علیه السلام می فرمایند:

«حدیثنا صعب مستصعب، لا یؤمن به ملک و لا نبی مرسل

او مومن امتحن الله قلبه للایمان، فما عرفت قلوبکم من حدیثنا، و ما

انکرت فردوه الینا.»^۱

یعنی اگر حدیثی را از ما شنیدید و دل های شما به آن آشنا

نبود و آن را انکار کرد، شما هم علم آن حدیث را واگذار

کنید به ما اهل بیت علیهم السلام.

بگویید که شاید ما نمی فهمیم و هیچ گاه حدیثی را رد نکنید، چه بسا آن حدیث از معصومین باشد و ما قادر به درک آن نبودیم؛
 به هر حال منکر شدن حدیث و نسبت کذب دادن به آن - بدون دلیل
 موجه - در احادیث ما مورد مذمت واقع شده است.
 در همین راستا امام باقر علیه السلام می فرمایند:

«... فما ورد علیکم من حدیث آل محمد علیهم السلام فلانت له قلوبکم و
 عینکم فاقبلوه، و ما اשמأزت منه قلوبکم و انکرتموه فردوه الی
 الله و الی الرسول و الی عالم من آل محمد علیهم السلام و انما الهالک ان
 یحدث احدکم بشی منه لا یحتمله، فیقول: والله ما کان هذا، والله ما
 کان هذا، انکار هر الکفر.»^۱

یعنی اگر حدیثی از آل محمد علیهم السلام به شما رسید و در برابر آن
 آرامش دل یافتید و آن را آتشا دیدید، بپذیرید و هر حدیثی را
 که دلتان از آن رمید و نا آشنایش دیدید، آن را به خدا و به
 پیامبر خدا و عالم آل محمد (اهل بیت علیهم السلام) رد کنید؛ همانا
 هلاک کننده است نسبت به کسی که، - دلیلی را که تحمل
 ندارد ولی با این حال برایش بازگو کنند و او بگوید به خدا
 این چنین نیست، به خدا این چنین نیست (یعنی این حدیث
 کذب است)، این انکار کردن مساوی کفر است.

و همچنین حدیث ابابصیر از یکی از دو امام صادق و یا باقر علیهما السلام :

«قال سمعته يقول: لا تكذب بحديث أتاكم به مرجئي و لا قدری و لا خارجي نسبة الينا، فانكم لا تدرون لعله شی من الحق فتكذبون الله عز و جل فوق عرشه.»^۱

یعنی حضرت فرمودند: تکذیب نکنید حدیثی را که مرجئه، تدریه و خارجیه برای شما می آورند و آن را به ما نسبت می دهند، پس همانا شما نمی دانید، شاید آن حدیث از ما باشد و آنرا آن، انکار خدای عز و جل بر عرشش می باشد.

و همچنین حدیث دیگر دهنده از امام صادق علیه السلام که سفیان بن سمط نقل می کند که عرض کردم خدمت امام صادق علیه السلام:

«جعلت فداک، إن رجلاً یأتی من قبلکم یعرف بالکذب فیحدث بالحديث فنستبشعه، فقال ابن عبد الله علیه السلام:

يقول لك: انی قلت للیل: انه نهار، ان نهار: انه لیل؟ قلت: لا

قال: فان قال لك هذا انی قلته، فلا تكذب به، فانك اذا تكذبتی.»^۲
یعنی جانم به فدایت، همانا مردی نزد ما آمده که می دانیم دروغگو است و حدیثی را بیان می کند که (قبول آن) برای ما سخت و کریه می آید؛

حضرت فرمودند: آیا به تو می گوید که من گفته ام شب است

۱ - بحار الأنوار/ج ۲/ص ۲۱۲/ح ۱۱۱.

۲ - بحار الأنوار/ج ۲/ص ۲۱۱/ح ۱۱۰.

در حالی که روز است، یا این که (من گفته‌ام) روز است در
حالی که شب است.
عرض کردم: نه

حضرت فرمودند: اگر هم چنین چیزی را برای تو از قول ما نقل
کرد، تکذیبش نکن، پس اگر تکذیبش کنی من را تکذیب کرده‌ای.
این مطالب بیان شد، که خوانندگان محترم بدانند، اگر حدیثی از نظر
سند دارای ضعفی بود نباید آن را کنار گذاشت و از آن دست برداشت،
بلکه شاید آن حدیث معارفی از معارف آل الله علیهم‌السلام باشد.

«سید محمد مهدی رضویان»

رجب المرجب ۱۴۳۶

«و من الله توفیق، یا علی مدد»

